

img1

LIETUVOS AUKŠČIAUSIASIS TEISMAS

NUTARTIS

2023 m. liepos 4 d.
Vilnius

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus atrankos kolegija, susidedanti iš teisėjų Godos Ambrasaitės-Balynienės, Alės Bukaviniienės ir Gražinos Davidonienės (kolegijos pirmininkė),

susipažinusi su 2023 m. birželio 21 d. paduotu atsakovės uždarnosios akcinės bendrovės „Omberg“ kasaciniu skundu dėl Lietuvos apeliacinio teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2023 m. balandžio 13 d. nutarties peržiūrėjimo

nustatė:

Ieškovės prašė priteisti solidariai joms iš atsakovės UAB „Omberg“ 85 304,98 Eur atlyginimą už suteiktas paslaugas, 1722,91 Eur palūkanas, apskaičiuotas nuo 2021 m. balandžio 11 d. iki 2021 m. rugsėjo 1 d. bei 8 proc. procesines palūkanas; 2) netenkinus pirmojo reikalavimo, priteisti iš atsakovės UAB „Omberg“ skolą pagal kvazisutartines prievoles: 142 174,97 Eur kompensaciją, 1 538,61 Eur palūkanas, apskaičiuotas nuo 2021 m. birželio 15 d. iki 2021 m. rugsėjo 1 d., 5 proc. procesines palūkanas. Atsakovė UAB „Omberg“ priešieškiniu prašė ieškinį palikti nenagrinėtą arba jį atmesti. Teismui nustatius, kad atsakovė savo ar trečiojo asmens UAB „MM Development“ naudai per atsakovės atstovą su ieškovėmis sudarė sandorius dėl atlygintinių paslaugų teikimo, šiuos sandorius pripažinti negaliojančiais Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – CK) 1.78 straipsnio 5 dalies ir 1.81 straipsnio pagrindais (viešajai tvarkai ir gerai moralei prieštaraujančio sandorio negaliojimas). Trečiasis asmuo, pareiškęs savarankišką reikalavimą, UAB „MM Development“ ieškiniu prašė pripažinti niekiniais ir negaliojančiais trečiojo asmens UAB „MM Development“ naudai atsakovės UAB „Omberg“, atstovaujamos R. R., ir ieškovių sudarytus atlygintinių paslaugų teikimo sandorius (CK 1.81, 1.91, 1.92 straipsniai). Trečiasis asmuo, pareiškęs savarankiškus reikalavimus, investicinis fondas „North Europe“ prašė pripažinti niekiniais ir negaliojančiais investicinio fondo ir UAB „Novus asset management“ naudai ieškovių sudarytus atlygintinių paslaugų sandorius. Panevėžio apygardos teismas 2022 m. rugsėjo 6 d. sprendimu ieškinį tenkino, atmetė atsakovės priešieškinių bei trečiųjų asmenų, pareiškusių savarankiškus reikalavimus, ieškinius ir priteisė solidariai ieškovėms iš atsakovės 85 304,98 Eur už suteiktas tarpininkavimo paslaugas, 1722,91 Eur palūkanų už 2021 m. balandžio 11 d. – 2021 m. rugsėjo 1 d. laikotarpį, 8 proc. procesines palūkanas. Lietuvos apeliacinio teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija 2023 m. balandžio 13 d. nutartimi paliko nepakeistą Panevėžio apygardos teismo 2022 m. lapkričio 28 d. sprendimą.

Kasaciniu skundu atsakovė prašo panaikinti Lietuvos apeliacinio teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2023 m. balandžio 13 d. nutartį ir Panevėžio apygardos teismo 2022 m. rugsėjo 6 d. sprendimą ir priimti naują sprendimą – ieškinį atmesti.

Atsakovės kasacinis skundas grindžiamas Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso (toliau – ir CPK) 346 straipsnio 2 dalies 1 ir 2 punktuose nurodytais kasacijos pagrindais – materialiosios ir proceso teisės normų pažeidimu, turinčiu esminės reikšmės vienodam teisės aiškinimui ir taikymui, jeigu šis pažeidimas galėjo turėti įtakos neteisėto sprendimo (nutarties) priėmimui, taip pat skundžiamame teismo sprendime (nutartyje) nukrypimu nuo Lietuvos Aukščiausiojo Teismo praktikos.

Atrankos kolegija pažymi, kad kasacinis teismas tikrina žemesnės instancijos teismų sprendimų (nutarčių) teisėtumą tik išimtiniais atvejais, kai yra bent vienas iš CPK 346 straipsnio 2 dalyje nustatytų kasacijos pagrindų (CPK 346 straipsnio 1 dalis). Kasaciniame skunde nepakanka vien tik nurodyti kasacijos pagrindą – įvardyti kasacijos pagrindo buvimą būtina pagrįsti išsamiais teisiniais argumentais (CPK 347 straipsnio 1 dalies 3 punktas). Be to, CPK 346 straipsnio 2 dalyje nurodyti kasacijos pagrindai patvirtina, jog kasacija leidžiama ne teisės klausimais apskritai, bet siekiant, jog kasaciniame teisme būtų nagrinėjamos tik tokios bylos, kuriose keliama teisės problemų išsprendimas būtų reikšmingas vienodam teisės aiškinimui.

Kai kasacinis skundas paduodamas CPK 346 straipsnio 2 dalies 1 punkto pagrindu, kasaciniame skunde būtina nurodyti buvus pažeistą materialiosios ar proceso teisės normą, teisinius argumentus, patvirtinančius nurodytos (nurodytų) teisės normos (normų) pažeidimą bei argumentuotai pagrįsti, kad teisės pažeidimas, į kurį apeliuojama, turi esminę reikšmę vienodam teisės aiškinimui ir taikymui, taip pat kad jis (teisės pažeidimas) galėjo turėti įtakos neteisėto sprendimo (nutarties) priėmimui.

Kai kasacinis skundas paduodamas CPK 346 straipsnio 2 dalies 2 punkto pagrindu, kasaciniame skunde būtina nurodyti konkrečią Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisės aiškinimo ir taikymo praktiką, suformuotą byloje, kurių faktinės aplinkybės yra analogiškos ar iš esmės panašios į bylos, kurioje priimtas teismo sprendimas (nutartis) skundžiamas kasacine tvarka, bei argumentuotai pagrįsti, kad teismas skundžiamame procesiniame sprendime nukrypo nuo tokios Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuotos praktikos. Tai daroma analizuojant apskųstuose teismų sprendimuose išdėstytus teisinius motyvus ir juos lyginant su Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuota teisės taikymo ir aiškinimo praktika.

Atsakovės

kasaciniame skunde nurodomi tokie esminiai argumentai:

1. Pirmosios ir apeliacinės instancijos teismai netinkamai taikė materialiosios teisės normas, reglamentuojančias sutarčių aiškinimo taisykles (neteisingai konstatavo, kad ieškovės su atsakove sudarė tarpininkavimo paslaugų sutartį), nukrypo nuo šiuo klausimu suformuotos kasacinio teismo praktikos, taip pat pažeidė proceso teisės normas, reglamentuojančias įrodymų vertinimą.
2. Teismai nepagrįstai nusprendė, kad tarp ieškovių ir atsakovės, trečiųjų asmenų (žemės sklypų pirkėjų) naudai buvo sudaryta tarpininkavimo paslaugų sutartis, jog ieškovės suteikė tarpininkavimo paslaugas atsakovei, jog atsakovė įgijo pareigą ieškovėms sumokėti atlyginimą. Teismai, kvalifikuodami ginčo teisinius santykius, turėjo išanalizuoti ir įvertinti, kokias konkrečias paslaugas ieškovės suteikė žemės sklypų pardavėjams, kokie konkretūs veiksmai sudarė konkrečios tarpininkavimo sutarties dalyką. Teismai apsiribojo tik bendro pobūdžio įrodymų įvertinimu.
3. Teismai nevertino įrodymų visumos ir visiškai ignoravo teisingam ginčo teisinių santykių kvalifikavimui reikšmingiausią aplinkybę – kad ieškovės, dar iki pateikdamos pasiūlymą įsigyti žemės sklypus atsakovės darbuotojui, buvo sudariusios atlygintines tarpininkavimo paslaugų sutartis su žemės sklypų pardavėjais ir šiomis sutartimis ieškovės jau buvo įsipareigojusios veikti išimtinai žemės sklypų pardavėjų interesais bei jiems atstovauti. Teismai nepagrįstai konstatavo, kad ieškovės atsakovės darbuotojui pareikštas reikalavimas patvirtinti jos atlyginimo dydį, yra laikytinas oferta sudaryti tarpininkavimo paslaugų sutartį, nepagrįstai konstatavo, kad ieškovės veiksmai, atlikti vykdant tarpininkavimo paslaugų sutartį, sudarytą su žemės sklypų pardavėjais (potencialių pirkėjų paieška, informacijos apie turtą suteikimas potencialiems pirkėjams, potencialaus pirkėjo kainos pasiūlymo perdavimas pardavėjui, susitikimo

suorganizavimas ir pan.), yra laikytini ir ieškovių tarpininkavimo paslaugų teikimu atsakovei.

4. Teismai, netinkamai taikydami įrodymų vertinimo ir sutarčių aiškinimo taisykles, nepagrįstai konstatavo, kad fakto, jog pirkimo–pardavimo sandoris buvo sudarytas, pakanka konstatuoti, jog atsakovė privalo ieškovėms sumokėti paieškos mokestį, neatsižvelgiant į tai, kad sąlygos, kurioms esant buvo aptartas galimas mokesčio mokėjimas, neįvyko.
5. Teismai, neteisingai įvertindami byloje esančius įrodymus, netinkamai kvalifikuodami ginčo šalių teisinius santykius, pažeidė CPK 263 straipsnį, pagal kurį teismo sprendimas turi būti teisėtas ir pagrįstas.

Atrankos kolegija, susipažinusi su kasacinio skundo argumentais, skundžiamo teismo procesinio sprendimo motyvais ir jų pagrindu padarytomis išvadomis, sprendžia, kad kasaciniame skunde nekeliami tokių teisės klausimų, kurie atitiktų CPK 346 straipsnio 2 dalyje nurodytus bylos peržiūrėjimo kasacine tvarka pagrindus. Atrankos kolegijos vertinimu, kasacinio skundo argumentais nepagrindžiama, kad teismas netinkamai aiškino ir taikė skunde nurodytas materialiosios ir proceso teisės normas ir kad tai galėjo turėti įtakos neteisėto sprendimo priėmimui. Kasacinio skundo argumentais taip pat nepagrindžiamas nukrypimas nuo Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuotos teisės taikymo ir aiškinimo praktikos bei CPK 346 straipsnio 2 dalies 2 punkte nurodyto kasacijos pagrindo egzistavimas.

Kasacinis skundas pripažintinas neatitinkančiu CPK 346 straipsnio, 347 straipsnio 1 dalies 3 punkto reikalavimų, todėl jį atsisakytina priimti (CPK 350 straipsnio 2 dalies 3, 4 punktai).

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus atrankos kolegija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 350 straipsnio 2 dalies 3, 4 punktais, 4 dalimi,

n u t a r i a :

Kasacinį skundą atsisakyti priimti ir grąžinti jį padavusiam asmeniui.

Grąžinti atsakovei uždarajai akcinei bendrovei „Omberg“ (j. a. k. 303084953) sumokėtą 1531 (vieną tūkstantį penkis šimtus trisdešimt vieną) Eur žyminį mokestį 2023 m. birželio 20 d. AB Swedbank mokėjimo nurodymu Nr. 34.

Ši nutartis yra galutinė ir neskundžiama.

Teisėjai Goda Ambrasaitė-Balynienė

Alė Bukaviniene

Gražina Davidonienė